

SZINYEI MERSE PÁL (1845-1920)

Holdvilágos táj svájci házzal | *Moonlit Landscape with Swiss House, 1862*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 37x51 cm

Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 8 000 000 Ft | 21 918 EUR

Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft

Estimate: 41 096 – 54 795 EUR

PROVENIENCIA | **PROVENANCE:**

| egykor Szinyei Merse Félix, majd Pál tulajdonában

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | **OEUVRE-CATALOGUE NUMBER:**

| HE 5. In: Hoffmann Edith: Magyar művészeti írárok. Szinyei Merse Pál.

Országos Magyar Képzőművészeti Múzeum, Budapest, 1943.

| 1862/2. Szinyei Merse Pál festményeinek jegyzéke, 181.

In: Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Corvina Kiadó, Budapest, 1990.

AUKCIONÁLVA | **AUCTIONED:**

| BÁV 8. aukció, 117. tétel (1963)

REPRODUKÁLVA | **REPRODUCED:**

| Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete.

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, Corvina Kiadó, 1990., 209. oldal, 2. kép.

1. Szinyei Merse Pál: A Vezúv kitörése, 1863 magántulajdon

2. Caspar David Friedrich: Holdat nézők, 1830-35 The Pierpont Morgan Library, New York

Az éjszaka művészi ábrázolása a zenében és a képzőművészetekben is a romantika korában vált igazán népszerűvé. Az álomszerű, sejtelmes hangulatú noktürn műfaja a zeneszerzők közül leginkább Chopin, Robert Schumann és Liszt Ferenc nevéhez köthető, a festészetben pedig, bár a romantika idején élte a virágkorát, a 19. század végén megjelenő szimbolistákat ugyancsak foglalkoztatta.¹

Az éjszaka misztériumát, sejtelmes hangulatát megragadó festmények sikeresek és népszerűek voltak ebben az időszakban. A drámai hangulatot gyakran különböző természeti katasztrófákkal, például vulkánkitörés vagy vihar ábrázolásával fokozták, írja a festő monográfiusa, Szinyei Merse Anna. Az erőteljes fények játékaival, a hideg-meleg színek kontrasztjával még intenzívebbé vált az élmény. A kékes-ezüstös, feketébe hajló színek és az izzó vörösek, sárgák

ellentéte lenyűgöző hatást váltott ki a nézőkből, így különösen az éjszakai tüzet ábrázoló festmények iránt volt a legnagyobb érdeklődés. A drámai hatás a most aukcióra kerülő festményen is érezhető, a ház belsejéből kilobogó, parázsló tűz ellensúlyozza a hideg, sötét tónusokat.

Szinyei Merse Pál legkorábban ismert és datált festményei közé tartozik a *Holdvilágos táj svájci házzal*. A fiatal Szinyei még Nagyváradon élt, és első mestere, Mezey Lajos útmutatása nyomán kezdett el komolyan foglalkozni a festéssel, ekkor még főleg az akkoriban népszerű osztrák festő, Friedrich Gauer mann festményeit tekintette kiindulási alapnak. A festményről az ekkor szintén Nagyváradon tanuló Szinyei bátyja apjuknak írt, német nyelvű levelében is említést tesz.² Varázslatos, misztikus hangulatú alkotás, amely a magyar romantikának is kiemelkedő darabja.

KELEN ANNA

¹ Bővebben lásd: Kitekintés a korszak európai és magyar művészetének rokon törekvéseire. Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, Corvina Kiadó, 1990.
² "Pali schickt zwei Ölgemälde in einer Kiste, aber bittet dieselbe behutsam zu öffnen. Die Bilder sind eines an den Deckel, das zweite an den Boden angeschraubt..." közli: A Majális festője közelről. Szinyei Merse Pál levelezése, önéletrajzai, visszaemlékezései. Akadémia kiadó, Budapest, 1989. 18.